

ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ

(13:42-14:7)

ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਸਵੈਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ *ਮਿਲਾਉਂਦੀ* ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰੀਆਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ, ਚਮੜੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਚੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੰਜੀਲ ਫੁੱਟ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਗਰਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ:

ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੋ ਕਿ ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਆਇਆ। ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਉਣ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਪਿਓ ਤੋਂ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਸੌਸ ਤੋਂ ਅੱਡ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਅਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵੈਰੀ ਉਹ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ (ਮੱਤੀ 10:34-36)।

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਇਕੁਨਿਉਮ ਵਿਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ‘‘ਨਗਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਵੱਲ ਅਤੇ ਕਈ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਵੱਲ ਹੋ ਗਏ’’ (14:4)। ਇੰਜੀਲ ਫੁੱਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਂ। ਕੁਪਰੁਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨਿੱਕਲ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿਸਦੀਆ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁਤਾਲਿਆ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਕੁਨਿਉਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ‘‘ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ’’ ਨਾਂਅ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਇਸ ਲਕੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹਾਂ?’’

ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਲਕੀਰ (13:42-52)

ਫ਼ੈਸਲੇ (ਆਇਤਾਂ 42, 43)

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਸੀ। ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ, ‘ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ [ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਕੋਲ] ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਇਹੋ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਣ’ (ਆਇਤ 42)। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਇੰਜ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ‘ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਇਹੋ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਣ’ ਕਰਨਾ ਗੈਰ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਸੀ! ‘ਜਾਂ ਸਭਾ ਉੱਠ ਗਈ² ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ-ਮੁਰੀਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਗਤ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਤੁਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹੋ’ (ਆਇਤ 43)। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ,³ ਸੋ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹੋ’ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਉਹਦੇ ਫ਼ਜ਼ਲ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖ ਕੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬਣੇ ਰਹੋ।’ ਅਧਿਆਇ 14 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਪੌਲਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ‘ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਵਚਨ’ (14:3) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਫ਼ਜ਼ਲ ਭਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਵਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ‘ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਕਰੀਬ ਸਾਰਾ ਨਗਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ’ (ਆਇਤ 44)। ਪੂਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ‘ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ’ ਉੱਤੇ ਤਿਆਰ ਖੜਾ ਸੀ!

ਫੁੱਟ (ਆਇਤ 45-49)

ਫੁੱਟ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਫੁੱਟ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੀ; ਆਇਤ 45 ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਇਤ 48 ਵਿਚ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਸਨ (14:1; 17:11 ਵੀ ਵੇਖੋ) ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਗੈਰ ਕੌਮ ਲੋਕ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ ਸਨ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ।

ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ: ‘ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਐਡੀ ਭੀੜ ਵੇਖ ਕੇ ਖਾਰ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ’ (ਆਇਤ 45ਓ)। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 23:15), ਪਰ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਤਸਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ। ਜਦ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ‘ਸੁਣਨ ਲਈ

ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ, ' ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਰ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ, ⁴ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਾਂ ਬੋਲਣ ਦਿੱਤਾ, ⁵ ਪਰ ਫਿਰ 'ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਅਰ ਕੁਫਰ ਬਕਣ ਲਗ ਪਏ' (13:45ਅ)। ਉਹ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ, ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸੀ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ 'ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਬੇਧੜਕ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲੇ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਚਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ' (ਆਇਤ 46ੳ)। ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੂਲ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਣ ਸਨ: ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ਾਸ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸਨ; ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਉਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ^੬ ਆਇਤ 47 ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਉਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜੋਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਤੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੰਨੇ ਤੀਕੁਰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ।' ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਨੂੰ' ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ⁷ ਪਰ ਇੱਥੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ (ਯਸਾਯਾਹ 49:6) ਵੇਖਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਮੁਖ਼ਾਤਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿੰਨਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕੌਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ! ^੮

ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ [ਇੰਜੀਲ] ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ^੯ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵੇਖੋ ਅਸੀਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ' (ਆਇਤ 46ਅ)। 'ਅਸੀਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਚਪੇੜ ਵਾਂਗ ਲੱਗੇ ਹੋਣਗੇ।

ਆਪਣੇ 'ਆਪ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਕੀਰ ਮਾਰ ਲਓ। ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਕਿ 'ਜਿੰਨੇ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ' (ਆਇਤ 48)। ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਪਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਯੋਗ ਖੁਦਾ ਨੇ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ!

'ਵੇਖੋ ਅਸੀਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ

ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਵਨ (ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਸਿਨਾਗੋਗ) ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਸੀ (14:1)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੁਣ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਸਿਨਾਗੋਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ ਸਗੋਂ ਉਹ ਵਚਨ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ। ‘ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ‘ਚ ਸੜਨ ਵਾਲੀ ਤੂੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਦ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਲਈ ਵਾਢੀ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।’¹⁰

ਆਉ ਹੁਣ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖੂਬੀਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ: ‘ਤਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਨੰਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨੇ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’ (13:48)। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ, ਪਰ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਵਚਨ ਦਾ ਵਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਵੇਖੋ 14:2), ਜਦ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਪਰ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਾਬਲ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ।’ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ, ਉਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹¹ ਲਿਵਿੰਗ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘ਜਿਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ’ ਹੈ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਮੌਤ ਲਈ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ!

ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰੰਗ ਵਿਖਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ! ਕਲੀਸੀਆ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਈ (14:21-23) ਅਤੇ ‘ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਚਨ ਫੈਲਦਾ ਗਿਆ’ (13:49)।

ਖ਼ਤਰਾ (ਆਇਤਾਂ 50-52)

ਵਚਨ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਖਮੋਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਾਪਾਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ; ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅ ਖੇਡਿਆ। ‘ਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਭਗਤਣਾਂ ਪਤਵੰਤੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ’ (ਆਇਤ 50ਓ)। ‘ਭਗਤਣਾਂ [ਰੋਮੀ] ਪਤਵੰਤੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ’ ਲਈ ਯਹੂਦੀ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਦ ਕਿ ਰੋਮੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਬੁਠ ਬੋਲ ਕੇ ‘ਭਗਤਣਾਂ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ’ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ (ਜੋ ‘ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ’ ਹੋਣਗੇ)।¹² ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀਅਤ ਇਕ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।¹³ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ‘ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਉੱਤੇ ਦੰਗਾ ਮਚਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੱਦੋਂ

ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ’ (ਆਇਤ 50ਅ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਦ ਤਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਅਪਾਣੀ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਇਕ ਗੈਰ ਮਾਮੂਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਿਆ। ਆਇਤ 51 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ‘ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਝਾੜ ਕੇ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਆਏ’ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 10:14; ਮਰਕੁਸ 6:11; ਲੂਕਾ 9:5)। ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਢੰਗ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਇੰਜ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ (‘ਕਾਫ਼ਰਾਂ,’ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ਰ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਸਨ) ਨਾਲ ਐਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਜੁੱਤੀਆਂ ਤੋਂ ‘ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਧੂੜ’ ਝਾੜਨ ਲਈ ਰੁਕਦੇ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਹ ‘ਕਾਫ਼ਰ’ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ!

ਆਇਤ 52 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰੱਦੇ ਜਾਣ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਕਹੇਗੀ ਕਿ ‘ਚੇਲੇ ਡਰ ਨਾਲ ਬੇਯਕੀਨੀ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ’; ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਚੇਲੇ ਅਨੰਦ ਅਰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।’¹⁴ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਸ਼ੀਦੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲਚਕਦਾਰ ਮੰਡਲੀ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ।

ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਲਕੀਰ (14:1-7)

ਪੌਲੁਸ ਜਦ ਇਕ ਥਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰੀ; ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਰੋਮੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਨੱਬੇ ਮੀਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਇਕੋਨਿਉਮ¹⁵ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ (13:51ਅ)। ਇਕੋਨਿਉਮ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰਸਤਾ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ।

ਫ਼ੈਸਲੇ (ਆਇਤਾਂ 1-3)

ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਢੰਗ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ‘ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਇਉਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਗਏ’ (14:1ਓ)। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਪਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਅਜਿਹਾ ਵਚਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’¹⁶ (14:1ਅ)। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਬਾਹਲੇ ਲੋਕਾਂ’ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮ ਹੀ ਸਨ।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਮੁਖ਼ਾਲਫ਼ਤ ਦੇ

ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ‘‘ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ [‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰਿਆ’; NIV]’’ (ਆਇਤ 2)। ਸ਼ੈਤਾਨ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਮੋੜਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਝੂਠੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕੇਗਾ ਨਹੀਂ।

ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ‘‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ’’ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਧਿਆਨ ਦਿਓ; ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ’’ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਬਾਰੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਬਕ ਹੈ। ‘‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ’’ ਸ਼ਬਦ ਆਇਤ 1 ਵਿਚ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’’ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ: ਕਈਆਂ ਨੇ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’’ ਜਦ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ‘‘ਨਾ ਮੰਨਿਆ।’’ ਪਰ, ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਨਾ ਮੰਨਿਆ’’ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’’ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮੰਨਿਆ’’ (ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ *apeitheo* ਤੋਂ) ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ‘‘ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ’’¹⁷ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ 3:36 ਵਿਚ ਇਹਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਹੀ ਹੈ।¹⁸ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:2 ਦਾ ਮੂਲ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ‘‘ਪਰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਮਨ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੜਕਾਏ ...’’ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ।

ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ‘‘ਸਾਫ਼ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ,’’ ਅਸੀਂ ਰੋਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਲਈ, ਬਹੁਤੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਬੀ ਖਿਲਾਰ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਫ਼ਸਲ ਕੱਟ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16:9)। ‘‘ਸੋ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਉੱਥੇ ਠਹਿਰੇ’’¹⁹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਬੇਧੜਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਵਿਖਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਵਚਨ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ’’ (ਆਇਤ 3; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:4 ਵੀ ਵੇਖੋ)।

ਫੁੱਟ (ਆਇਤ 4)

ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਈ: ‘‘ਪਰ ਨਗਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਵੱਲ ਅਤੇ ਕਈ ਰਸੂਲਾਂ [ਭਾਵ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ] ਦੀ ਵੱਲ ਹੋ ਗਏ’’²⁰ (ਆਇਤ 4)। ਕਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦਿਆ ਸੀ ਭਾਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ। ਦੂਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਭਾਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ, ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ।

ਖ਼ਤਰਾ (ਆਇਤਾਂ 5-7)

ਫਿਰ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਮੋਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ: ‘‘ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਸਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤ ਲਾਹੁਣ

ਅਤੇ ਪਥਰਾਉ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ' (ਆਇਤ 5)। ਪਥਰਾਅ ਕਰਨਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਢੰਗ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਥੇ 'ਸਰਦਾਰਾਂ' ਸ਼ਾਇਦ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਅੰਤਾਕੀਆ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਰੋਮੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਖਤਰਨਾਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਤੀਤ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਉਸ ਭੀੜ ਦੀ ਨੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ 'ਇਹ ਮਲੂਮ ਕਰ ਕੇ ਲੁਕਾਉਨੀਆ²¹ ਨਗਰ ਲੁਸਤ੍ਰਾ ਅਰ ਦਰਬੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਂਭ ਛਾਂਭ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭੱਜ ਗਏ' (ਆਇਤ 6; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 10:23)। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਝੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਪਰ ਮਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ (ਆਇਤਾਂ 21-23) ਲੁਸਤ੍ਰਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ (ਆਇਤ 7)।

ਸਾਰ

ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਲੁਸਤ੍ਰਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੇਖਾਂਗੇ। ਆਓ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ ਉੱਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਖੜੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਅਤੇ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਖੜੇ ਸਨ। ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਲਕੀਰ ਦੇ ਇਸ ਜਾਂ ਉਸ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੂ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਹੋਵੇਗੀ:

ਅਤੇ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਅੱਯਾਲੀ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਬੱਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਹ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਅਰ ਬੱਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੜਾ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 25:32, 33)।

ਇਹ ਵੰਡ ਆਖਰੀ ਯਾਨੀ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ! ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਖਲੋਤੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਉਸ ਵਕਤ ਸਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਉਸ ਵਕਤ ਸਾਨੂੰ ਠੁਕਰਾਵੇਗਾ!

ਵਿਜੁਅਲ-ਏਡ ਨੋਟਸ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਸਾਨ ਚਾਰਟ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਅਤੇ ਇਕੁਨਿਉਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਈ। ਇਸ ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਪੜੇ ਜਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਲਕੀਰ

<p>ਬਹੁਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਈਰਖਾ ਕੀਤੀ ਵਚਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਮੌਤ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਠੁਕਰਾਏ ਗਏ</p>	ੴ ਕਰਮ ਕੀਰਤੀ ਨਾਮ ॥ੴ॥ ਕਰਮ ਕੀਰਤੀ ਨਾਮ ॥ੴ॥	<p>ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਨੰਦ ਕੀਤਾ ਵਚਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਿਆ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕਬੂਲੇ ਗਏ</p>
ਇੰਜੀਲ		

ਸਰਮਨ ਨੋਟਸ

ਸੀ.ਬਰੂਸ ਵਾਈਟ ਨੇ 13: 44-52 ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਹੈ :

(1) ਦੁਸ਼ਮਣ ਈਰਖਾਲੂ ਹਨ (ਆਇਤਾਂ 45-47), (2) ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਖੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 48-50) ਅਤੇ (3) ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 51, 52)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 14: 1-7 ਨੂੰ ਇੰਜ ਵੰਡਿਆ ਇਕ ਸਬਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ : (1) ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤੇ (ਆਇਤ 1), (2) ਵਿਦਰੋਹ ਭਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ (ਆਇਤਾਂ 2-5) ਅਤੇ (3) ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ (ਆਇਤਾਂ 6, 7)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਉਹ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਮਿੰਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ; ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅੱਗੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਬੋਲਣ ਲਈ ਫੇਰ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ।
²ਕਈ ਲੋਕ ਇੱਥੇ 'ਉੱਠ ਗਈ' ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਿੜ ਕੇ ਸਭਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਫੇਰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮੁਮਕਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
³ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਤ 48 ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
⁴ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮ ਉੱਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਬੈਠਦੇ ਸਨ!
⁵ਆਇਤ 46

ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੋਵੇਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਾਫ਼ੀ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਜਣਾ ਸਿਨਾਗੋਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਚਨ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਿਨਾਗੋਗ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਸਨ। ਉਹਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਿਛਲੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ⁶ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਪੌਲਸ 'ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ' ਜਾਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 9: 1-5; 10: 1-3)। ⁷ਸ਼ਬਦ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਲਈ ਹੀ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26: 16-18 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਕਹੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ), ਪਰ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹੀ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਲੂਕਾ 2:29-32 ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ⁸ਕਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਵਾਂਗ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 11)। ⁹ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ 'ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਧੱਕਦੇ ਹੋ' ਹੈ। ¹⁰ਲੇਖਕ ਅਗਿਆਤ। ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦ ਐਕਟਸ ਆਫ ਦ ਅਪੋਸਟਲਜ਼*, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ (ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਵੇਸਟ ਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1976), 107 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ।

¹¹ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਉੱਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਗਰਵੇ ਨਿਊ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਐਕਟਸ ਆਫ ਅਪੋਸਟਲਜ਼, ਅੰਕ 2 (ਡਿਲਾਈਟ, ਆਰਕੈਸਾ: ਗਾਸਪਲ ਲਾਈਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ), 29-33. ¹²ਲੂਕਾ ਕੋਲ ਅੱਰਤਾਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਸੀ। ¹³ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਰਮ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਮਸੀਹੀਅਤ ਨੂੰ ਰੋਮ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ¹⁴ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਪੌਲਸ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 'ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਭਰੇ' ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਅਰਥ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ, ਅਨੰਦ, ਮੇਲ, ਧੀਰਜ ਆਦਿ ਦੇ ਅਨੰਦ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5:22, 23)। ¹⁵'ਇਕੁਨਿਉਮ' ਨਾਂਅ 'ਮੂਰਤੀਆਂ' ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (ਇਹਦਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪ 'icon' ਹੈ) ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਦੰਦਕਥਾ ਮੁਤਾਬਕ 'ਜਲ ਪਰਲੇ' ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕੁਨਿਉਮ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਅਬਾਦੀ ਫੇਰ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ¹⁶ਇੱਥੇ 'ਯੂਨਾਨੀਆਂ' ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ। ¹⁷ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ 'ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ' ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ¹⁸ਯੂਹੰਨਾ 3: 36 ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਅਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 'ਨਿਹਚਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ¹⁹ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ 'ਬਹੁਤ ਚਿਰ' ਕਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਇਹ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ²⁰ਲੂਕਾ ਨੇ ਇੱਥੇ 'ਰਸੂਲਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ (ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1' ਵਿਚ ਅਰਥਾਵਲੀ ਵਿਚ ਵੇਖੋ 'ਰਸੂਲ')।

²¹ਲੂਕਾਉਨੀਆ ਗਲਾਤੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀ।